

Høring Forslag til forskrift om studieforbund og nettskoler

Fra Bygdefolkets Studieforbund
8.10.2009

Sonja Jacobsen

Om notatet:

Paragrafene med departementets merknader er fortsatt med i dokumentet. Jeg tror det er enklere for dere å forholde dere til et dokument med forskriften, merknadene og BSF sine kommentarer og forslag. Dette lukes vekk i det formelle høringssvaret.

Jeg har innarbeidet kommentarene fra medlemsorganisasjonen/regionkontaktene i høringen, legger dem ved som bilag i styrepapirene.

Generelt til forskriften:

Vofø har i møte med departementet fått noen definisjoner og presiseringer så det er enklere å forstå det som er skrevet. Men det er fortsatt flere paragrafer som er uklare, og vi er usikre på forståelsen og hvordan de skal tolkes. Vi ber om at Vofø får mulighet til å gi noen fortolkninger som gir en felles forståelse for alle studieforbund. På flere punkt er det ikke gitt noen forklaring på hvordan det som er nedfelt i forskriften skal håndteres praktisk og etter lovens bokstav. Begrepet studiering er helt ute av forskriften. Det gjør at vi nå må innføre bruken av kurs konsekvent om all vår virksomhet.

Norge har allerede en aldrende befolkning, og alle framskrivninger av en demografiske utviklingen bekrefter at vi blir eldre og friskere lengre. Det gir oss noen utfordringer om å tilby gode og ulike aktiviteter i årene etter yrkesaktiv alder. Men også om å organisere læringstilbud som gjør at folk klarer seg godt lengre i en stadig mer kompleks hverdag der informasjon og teknologi skaper stadig nye utfordringer.

Vi håper at den forskriften som skal tre i kraft 10.01.2010 forskriften blir utformet slik at den stimulerer studieforbundene til å arbeide med det lærende mennesket, i og med et lærende samfunn hvor de den livslange læringa blir en virkelighet.

Kapittel 1. Innledende bestemmelser

§ 1 Formål

Forskriften skal legge til rette for organisert læring i studieforbund og nettskoler.

MERKNAD: Bestemmelsen slår fast at formålet med forskriften er å legge til rette for organisert læring i studieforbund og nettskoler. Bestemmelsen må sees i sammenheng med § 1 i voksenopplæringsloven. Det vises også til voksenopplæringsloven § 4, som angir overordnede mål for studieforbundenes opplæringsaktivitet.

§ 2 Voksenopplæringslovens anvendelse på Svalbard og Jan Mayen

Forskriften gjelder på Svalbard og Jan Mayen.

MERKNAD: Det følger av § 2 tredje ledd i voksenopplæringsloven at Kongen gir forskrifter om lovens anvendelse på Svalbard og Jan Mayen. Paragraf 2 vil dermed bli fastsatt ved kongelig resolusjon.

§ 3 Definisjoner

I forskriften forstås med:

a) *Kurs:* En serie av samlinger med minst 2 og maksimalt 30 deltagere der det drives organisert læring i samsvar med en på forhånd godkjent studieplan.

b) *Kurstime:* 60 minutter med organisert læring. Pauser på inntil 15 minutter per time kan inngå.

c) *Politiske partiers studieforbund*: Studieforbund der medlemsorganisasjonene er tilknyttet et politisk parti, og som har som formål å tilby organisert læring som er relevant i forhold til partiets program og virksomhet.

MERKNAD: Bestemmelsen definerer sentrale begreper i forskriften. Til bokstav b) vil departementet presisere at pauser kan aksepteres, men ikke omregning til 45-minutters enheter. For eksempel kan en kursøkt som går over tre timer, innrapporteres som tre kurstimer selv om det er innlagt pauser å inntil femten minutter per time. Tre timer sammenhengende undervisning kan derimot ikke omregnes til fire 45-minutters enheter. For ordens skyld vil departementet bemerke at når forskriften tillegger "departementet" en oppgave eller myndighet, skal dette forstås som departementet selv eller det organ departementet delegerer dette til. 2

BSF kommentar:

Definisjoner:

a) NB ber om begrepet samling endres til opplæringsøkter. (se forklaring)

For BSF er det viktigere å få forklart hva en samling er, og om kurs på 12 timer i løpet av en dag blir godkjent som er kurs?

BSF mener studieplanen er det viktigste dokumentet for at et kurs skal godkjennes.

Krav til minste deltakertall er opphevet.

Samlingen skal ha mellom 2 og 30 deltakere.

Hvis studieplanen er grunnlaget for godkjenning kan vi ikke se at deltakertallet må begrenses til 30, da man ved et høyere deltakerantall vil ha lagt opp kurset med en pedagogikk og metodikk som er tilpasset målgruppa det er for. Da vil kunnskap formidles og kompetansehevingen finne sted.

Minste deltakerantall:

To deltakere er etter vårt syn for lite som standardgodkjenning, men kan være greit som unntak og med mulighet for å gi dispensasjon etter vurdering og fastsatte kriterier. Vår pedagogikk legger vekt på dialogen og erfaringsutveksling som metode, to deltakere vil være en lite dynamisk gruppe og det rokker ved vår pedagogikk.

Et eksempel om BSF læringstilbud:

BSF har da også lange tradisjoner for å ha mange kurs med en felles samling med lærer/foredragsholder for deltakere samles fra mange grender og bygder. Deretter deles de opp i mindre grupper som jobber sammen i studiering uten lærer, der studiematerialet, dialogen med erfaringsutveksling gjør at deltakerne lærer både av studiematerialet og av hverandre.

Det vil fortsatt være slik at en deltaker kan ha et fravær på 25 %, og da må den andre deltakeren jobbe alene i denne tiden. Vi kan ikke logikken i og sammenheng med regelverket for nettskoler, der deltakere ikke kan jobbe alene på nettet men må delta på et nettmøte.

BSF sitt forslag blir da at karvet fortsatt er 5 deltakere, men med mulighet for å gi dispensasjon etter fastsatte kriterier, som bla er spredt bebyggelse.

b) Studietime på 60 minutter er ok, det samme som før, og bedre forklart.

c) Vi støtter definisjonen av politiske partiers studieforbund.

Kapittel 2. Studieforbund

§ 4 Krav til minste aktivitetsnivå og rapportering

Læringsaktiviteten i et studieforbund må utgjøre minst 40 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9.

Minstekravet i første ledd gjelder ikke for samiske studieforbund og politiske partiers studieforbund. For disse studieforbundene gjelder minstekrav fastsatt i §§ 6 og 7.

MERKNAD: Bestemmelsen fastsetter at læringsaktiviteten i et studieforbund må utgjøre minst 40 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9. Det følger av siste ledd i § 9 at dette er de to siste årene som det foreligger statistikk for per 1. januar i tilskuddsåret. For studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på 3 år regnet fra 1. januar 2010 er utløpt. Det vises til voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

BSF kommentar:

Det nye kravet på 40 000 studietimer i snitt for de to siste år det foreligger statistikk fordobler kravet fra det gjeldende, og det vil det fremtvinge en sammenslåing mellom BSF og andre studieforbund.

Vi har mange andre vurderinger om størrelsen og forhold i studieforbund, enn gjennomsnittstimetall. BSF mener at 2 års grunnlag for timetall gir mindre forutsigbarhet for studieforbundene. Relativ små svingninger i timetallet hvert år vil gi større utslag enn i dagens ordning.

BSF har en tydelig profil og medlemsorganisasjonene har naturlige samarbeidsfelt og formål. Da de har genuin interesse og tilhørighet innenfor landbruk og grønn sektor, og er opptatt av kultur, tradisjonsformidling . Videre er de interessert i å bygge og vedlikeholde gode bygdesamfunn, med et aktivt og levende demokrati og arbeidsplasser. Dette mener vi er vel verd å videreutvikle og ta vare på gjennom studieforbundets aktiviteter og møteplasser.

BSF mener at en fusjon med andre studieforbund må foregå frivillig, der grunnlaget og motivet for fusjon langt mer enn å kunne fortsette å motta statstilskudd til opplæringsaktiviteten.

Derfor opprettholder vi forslaget om 30 000 studietimer med 3 års beregningsgrunnlag, selv om man da må gå 4 år tilbake i tid.

§ 5 Krav til minimum antall medlemsorganisasjoner i studieforbund

Et studieforbund må ha minimum to medlemsorganisasjoner.

Kravet om at et studieforbund må ha minimum to medlemsorganisasjoner gjelder ikke for samiske studieforbund. For disse studieforbundene gjelder minstekrav fastsatt i § 6.

MERKNAD: Bestemmelsen fastsetter at et studieforbund må ha minimum to medlemsorganisasjoner. Se § 6 siste ledd hva gjelder krav til minimum antall medlemsorganisasjoner i samiske studieforbund.

BSF Kommentar:

To organisasjoner er det samme som i gammel lov. Vi har gjennom Vofø foreslått 5, og ser at 2 organisasjoner like gjerne kan føre til en oppsplitting av studieforbund som en innstramning, slik vi lesere forskriften. BSF foreslår at forskriften vurderes opp mot endringene i samfunnet de seneste årene, og åpner for at Ideelle stiftelser får mulighet til å bli medlem i studieforbund.

§ 6 Samiske studieforbund

Vilkåret om virksomhet over hele landet i voksenopplæringsloven § 5 annet ledd bokstav d) gjelder ikke for samiske studieforbund. I den utstrekning et samisk studieforbund har virksomhet i flere fylker, må det likevel ha en regional organisasjonsmessig forankring i disse fylkene.

Læringsaktiviteten i samiske studieforbund må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9.

Et samisk studieforbund må ha minimum én medlemsorganisasjon.

MERKNAD: Departementet tar i nytt regelverk sikte på å videreføre muligheten for den samiske befolkning til å gi opplæring i samisk språk, samfunnsliv og kulturarv innenfor egne organisasjoner. Det følger av voksenopplæringsloven § 5 siste ledd at departementet i forskrift fastsetter egne krav for samiske studieforbund hva gjelder bestemmelsene i bokstavene d (virksomhet over hele landet), e (minimumskrav til kursvirksomheten) og f (minimum antall medlemsorganisasjoner). Paragraf 6 i forskriften fastsetter disse kravene

BSF kommentar:

Vi mener det skal tas hensyn ikke bare til samene, men også andre folkegrupper som kan bli anerkjent som urbefolkning.

Bestemmelsens første ledd fastsetter at vilkåret om virksomhet over hele landet ikke gjelder for samiske studieforbund. I den utstrekning et samisk studieforbund har virksomhet i flere fylker, må det likevel ha en regional organisasjonsmessig forankring i disse fylkene.

Bestemmelsens annet ledd fastsetter at læringsaktiviteten i samiske studieforbund må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9 i forskriften. For samiske studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på 3 år regnet fra 1. januar 2010 er utløpt. Det vises til voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

Bestemmelsens tredje ledd fastsetter at et samisk studieforbund må ha minimum én medlemsorganisasjon.

§ 7 Politiske partiers studieforbund

Læringsaktiviteten må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9.

MERKNAD:

Bestemmelsen fastsetter at læringsaktiviteten i politiske studieforbund må utgjøre minst 2 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd, jf. § 9. For politiske partiers studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976, gjelder ikke det skjerpede kravet til minste aktivitetsnivå før overgangsperioden på 3 år regnet fra 1. januar 2010 er utløpt. Det vises til voksenopplæringsloven § 27 første ledd.

Hva gjelder definisjonen av "politiske partiers studieforbund" vises til § 3 bokstav c).

BSF Kommentar:

Det er ok med et beregningsgrunnlag på 3 timer.

§ 8 Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Statstilskudd til studieforbund består i henhold til voksenopplæringsloven § 6 av tre komponenter; grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd.

Grunntilskudd gis til alle studieforbund som oppfyller vilkårene for å få tilskudd etter denne forskrift.

Antall gjennomførte kurstimer og antall deltagere er grunnlag for fastsetting av opplæringstilskuddet. Samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon kan benyttes som et supplement til fysiske samlinger. Studieplanen skal angi hvilke undervisningsformer som kan benyttes.

Tilretteleggingstilskudd gis for deltagere som oppfyller kravene etter sjettede ledd, og som trenger særlig tilrettelegging for å kunne delta i læring. Det er en forutsetning at kurset oppfyller kravene etter femte ledd.

Følgende forutsetninger må oppfylles for at et kurs kan telle med i tilskuddsgrunnlaget:

- a) Kurset må bestå av minst tolv kurstimer fordelt på minst tre samlinger.
- b) Studieplan for kurset skal være godkjent av studieforbundet før kursstart.
- c) Studieforbundet eller en medlemsorganisasjon i studieforbundet er arrangør av kurset.
- d) Kurset må være offentlig kunngjort og åpent for alle.

Følgende forutsetninger må oppfylles for at en deltager kan telle med i tilskuddsgrunnlaget:

- a) Deltageren må være fylt 14 år ved opplæringsstart.
- b) Deltageren må ha deltatt i minst 3/4 av kurstimene.

Statstilskuddet skal bidra til å redusere deltagerens opplæringskostnader. Studieforbundene har ansvar for å fordele tilskuddsmidler til organisasjonsledd og medlemsorganisasjoner som arrangerer kurs. Grunntilskuddet skal være et grunnlag for studieforbundet og omfatte pedagogisk utviklingsarbeid og medarbeiderutvikling. En andel av tilskuddet kan brukes til nødvendig administrasjon og drift av studieforbundet. Tilretteleggingstilskuddet skal brukes til å fjerne hindringer for deltagelse i opplæring.

MERKNAD: Det foreslås at fysiske samlinger kan suppleres med samlinger arrangert gjennom elektronisk kommunikasjon. Ordet supplement innebærer at kurs alltid må ha et innslag av fysiske samlinger. Rene nettkurs vil ikke være tilskuddsberettigede. Tilskuddet til studieforbund gis for fysiske eller elektroniske møter der alle deltar samtidig. Undervisningen skiller seg fra den individuelle undervisningen som nettskolene gir. Nettskolene har en egen tilskuddsordning som reguleres av §§ 13 og 14.

Tilretteleggingstilskuddet skal være et supplement til opplæringstilskuddet, og gis for funksjonshemmede og andre deltagere som trenger særskilt tilrettelegging som medfører høyere kostnader for studieforbundet.

Kravet om minst fem deltagere er foreslått fjernet. I stedet er det i § 3 bokstav a) gitt en definisjon av begrepet "kurs" som innebærer krav om minst to deltagere.

Kravet om at et kurs skal bestå av minst tolv kurstimer fordelt på minst tre samlinger, er en videreføring av minstekravene etter gjeldende forskrift. Formålet med dette minstekravet er å sikre at virksomheten som får tilskudd, er et reelt opplæringstilbud, og å avgrense tilskuddsordningen mot foredrags- og informasjonsvirksomhet. Vilkåret "åpen for alle" innebærer at kurs som er forbeholdt organisasjonens eller studieforbundets medlemmer, ikke er tilskuddsberettigede. Vilkåret skal imidlertid ikke være til hinder for at kurs innrettet mot bestemte målgrupper eller kurs som krever forkunnskaper, kan få tilskudd.

Aldersgrensen på 14 år er ikke til hinder for at yngre kan delta; disse utløser imidlertid ikke statstilskudd.

Bestemmelsen gir studieforbundene ansvar for å fordele midlene på medlemsorganisasjoner og lokallag. Det er en forutsetning at studieforbundene driver pedagogisk utviklingsarbeid og medarbeiderutvikling. Forskriften skal imidlertid ikke forstås slik at studieforbundene plikter å bruke hele grunntilskuddet til disse formålene. Bestemmelsen i siste ledd gir studieforbundene et

visst handlingsrom til å fastsette hvor stor andel av tilskuddet som skal brukes til administrasjon og drift av studieforbundet sentralt. Det kan være aktuelt å vurdere dette på nytt dersom det visers seg at lite av midlene tilflyter kursarrangørene.

BSF kommentar:

Kriterier for statstilskudd til studieforbund

Statstilskuddets har 3 komponenter, grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd. BSF ønsker en forklaring på fordelingen mellom grunntilskudd og opplæringstilskudd er tenkt. Vi ønsker at det blir nedfelt i forskriften, andre måter å fastsette det på vil skape usikkerhet og igjen lite forutsigbarhet.

Grunntilskudd

Er studieforbundets grunnlag og skal brukes til pedagogisk utviklingsarbeid og medarbeiderutvikling. Det blir presisert at det er en forutsetning at studieforbundet driver pedagogisk utviklingsarbeid og medarbeiderutvikling, men ikke hvor storandel som skal gå til dette arbeidet. Studieforbundet gis frihet til å bruke deler av grunntilskuddet til administrasjon av studieforbundet sentralt.

Slik vi forstår forskriften er det uklart for oss om vi har mulighet til å bruke både av grunntilskuddet og opplæringstilskuddet til administrasjon og drift. BSF mener vi må gis mulighet til å bruke av begge tilskuddsordningene, men dog slik at størstedelen av tilskuddet går til kursvirksomheten.

Grunntilskuddet bør i den nye ordningen også inkludere det som tidligere var avsatt på posten for utviklingsarbeid, pluss det som var beregnet som kostnad for saksbehandling hos tilskuddsforvalter.

Opplæringstilskudd

BSF foreslår at gjennomførte kurstimer legges til grunn for opplæringstilskuddet. En av grunn er at studietimer vil bli parameter for studieforbundets godkjenning.

Får vi deltakertimer som grunnlag for tilskuddsberegning vil det skape store ulikheter for tilskudd.

- Kurs med få deltakere vil få et lavt tilskudd, men vil i mange tilfeller ha like høye kostnader som kurs med mange deltakere.
- kurs med få deltakere kan ha en spesiell fagperson som lærer som fordrer høy lønn og har dyre reiseutgifter
- dette vil ramme distriktene, der rekrutteringsgrunnlaget er lite men kompetansebehovet stort (noen ganger helt nødvendig å bli sertifisert)
- vi er allerede på vei mot en sentralisering av kurstilbud (større marked og mer fortjeneste)
- og vi er redd for at dette vil forsterke seg om forslaget blir stående
- dette dreier seg også om en demokratisk fordeling av læringstilbud
- kurs som er tradisjonsbærende innenfor håndverk og mattradisjoner har vanligvis lavt deltakerantall og vil bli rammet hvis forslaget blir vedtatt

Tilretteleggingstilskudd

Slik det nå er utformet, forstår vi det som at ordningen er skjerpet, det er begrensninger i hva tilskuddet kan brukes til.

Kravet defineres til tilrettelegging av undervisning, og hinder for deltakelse.

Vi leser også dokumentere og redegjøre for grunnlaget som et skjerpa.

Slik ordningen er beskrevet skaper den forvirring hos oss, med en beskrevet målgruppe og det åpnes for andre uten å redegjøre for hvilke målgrupper det er. Ordningen bør gjøres gjeldende for enten funksjonshemmede eller de med behov for særskilt tilrettelegging, (eks flere lærere osv)

Den siste målgruppa kan defineres mye videre, og vil studieforbundene få fullmakt til å definere hvem som kommer inn under denne målgruppa. Vi vil også kunne bruke tilskuddet til mennesker som ikke er definert som varig funksjonshemmede, men er det i en periode på grunn av sykdom,

ulykker eller livssituasjon. Vi savner Tron-utvalgets forslag om at denne ordningen skal kunne brukes til spesifikke målområder.

å definere den For det enkelte tiltak vil vi gjerne ha mulighet til å godkjenne kurs der deler av arbeidet foregår på nett av en deltaker alene. Studieplanen med sine mål, målgruppe og metodikk skal være avgjørende for godkjenning.

a) timetall

Kurset må ha minst 12 timer for å kunne godkjennes for tilskudd.

BSF opprettholder sitt forslag om at timetallet reduseres til 8 timer. Dette for å gi større fleksibilitet i opplæringen. Vi får mange signaler fra våre organisasjoner om at kursene går over kortere tid, fordi det er vanskelig å tvære ute av arbeid lengre, og kursene er tilpasset aktuelle behov. Menneskene som ikke kan avsette tid til kurs med mange timer og flere samlinger vil også få mulighet til å bygge på eller fornye den spesifikke og målretta kompetansen de må ha. Kurs på 8 timer vil også kunne fungere som stimulans for videre læring.

For BSF spesielt betyr at det sertifiseringskurs som folk i landbruksnæringen må ha for å kunne utføre sin jobb, nå kan få tilskudd. Dermed minskes utgiftene for deltaker.

Samlinger

3 samlinger er en innskjerping av reglene. Hvis vi forstår en samling slik at det er 3 dager blir det vanskelig for folk å møtes. Vårt forslag er at kravet blir 2 dager. Hvis vi kan forstå samlinger som flere økter på en og samme dag med lange pause mellom, er det greit. Men vi skal også ha timetallet i orden. For helgekurs over to dager vil det være en godt fungerende løsning.

Det er en pedagogisk begrunnelse for læringsutbyttet med 2 dager som gir tid og ro til refleksjon og kanskje repitesjon.

Det foreslås at fysiske samlinger kan suppleres med samlinger arrangert elektronisk.

BSF støtter dette. Vi forslår videre en utvidelse slik at kurset som omfatter fysiske samlinger også tillates å ha en del der deltakerne kan jobbe alene på nett. Dette betinger at kursets studieplan beskriver dette både tematisk og metodisk.

b) Studieplan

Studieplanen skal være godkjent av studieforbundet før kursstart. BSF er ening, fordi det gir studieforbundet mulighet til å forbedre en studieplan slik at den blir mer gjennomarbeidet og gir godt sluttresultat for deltakeren.

d) kurset må være åpnet og kunngjort for alle

BSF mener at kurs som er kunngjort på hjemmesider, lokale kurskataloger, studieforbundenes kurskataloger og plakater/oppslag i nærmiljøet må være det som kreves. Videre kursinvitasjon som er sendt direkte til målgruppen enten det er et tema innenfor organisasjonsopplæring som eksempelvis valgkomité eller styreledere må kunne godtas som godt nok.

Eksempel fra BSF:

Vi har et fast kurs som er for de som nylig har overtatt eller skal overta gård "Unge bønder" Bondelagene vet hvem som nylig har overtatt gård eller er i fasen med overtakelse, og en kursinvitasjon seds da direkte til denne målgruppen i et helt fylke. Det er også annonsert på arrangørens hjemmeside og blir derfor åpnet for alle. Men innholdet i kurset er jo spesielt lagt til rette for målgruppen, og dermed er kurset lite interessant for en rørlegger.

Alder på deltaker

Det er krav om at deltaker skal være 14 år før kursstart.

Vi har tidligere gått inn for at aldergrensen på 14 år beholdes, men vi har behov for en presisering om at deltaker skal være 14 år i det året kurset arrangeres. Dette vil da samsvare med alder for skolestart. Det er også enklere å administrere å be om fødselsår enn både fødselsdato og år. Det er kun de som skal ha eksamen som må oppgi det.

HER

§ 9 Beregning av statstilskudd til studieforbund

Departementet fastsetter på grunnlag av Stortingets bevilgning rammer for henholdsvis grunntilskudd, opplæringstilskudd og tilretteleggingstilskudd.

Departementet fastsetter størrelsen på grunntilskuddet. Grunntilskuddet fastsettes i tre stigende nivåer avhengig av studieforbundets aktivitetsnivå:

- a) Ett grunntilskudd til studieforbund der læringsaktiviteten utgjør mellom 2 000 timer og 10 000 timer i gjennomsnitt for de årene som er grunnlag for tilskudd,
- b) ett grunntilskudd til studieforbund der læringsaktiviteten utgjør mellom 10 000 og 40 000 timer og
- c) ett grunntilskudd til studieforbund der læringsaktiviteten utgjør over 40 000 timer.

Opplæringstilskuddet fordeles mellom studieforbundene på grunnlag av deltagertall og antall kurstimer innrapportert innen fastsatt frist.

Tilretteleggingstilskuddet gis som et tillegg til opplæringstilskuddet. Tilretteleggingstilskudd fastsettes på grunnlag av antall kurstimer gjennomført av deltagere med dokumentert behov for særskilt tilrettelegging av undervisningen. Det skal foreligge materiale som redegjør for grunnlaget for at det trengs særskilt tilrettelegging av undervisningen.

Tilskudd etter tredje og fjerde ledd beregnes på grunnlag av antall deltagere og kurstimer de to siste årene som det foreligger statistikk for per 1. januar i tilskuddsåret.

MERKNAD: Det følger av annet ledd at departementet fastsetter størrelsen på grunntilskuddet i tre stigende nivåer avhengig av studieforbundets aktivitetsnivå. Alternativene i bokstavene a) og b) er kun aktuelle for studieforbund som er unntatt fra bestemmelsen i § 4 om minstekrav til aktivitetsnivå, dvs. samiske studieforbund og politiske studieforbund.

Det følger av tredje ledd at rapporteringen av deltagertall og antall kurstimer må skje innen fastsatt frist. Departementet vil i denne sammenheng peke på at for sen rapportering vil medføre at innrapporterte timer og deltagere ikke tas med i beregningsgrunnlaget for neste års tilskudd. Maksimalt antall 30 deltagere per kurs er 30, jf. definisjon i § 3 bokstav a). Dette innebærer at opplæringstiltak med flere enn 30 deltagere i sin helhet faller utenfor tilskuddsordningen. Det er med andre ord ikke anledning til å innrapportere 30 deltagere av en gruppe på for eksempel 50 deltagere.

Skillet mellom kurs med og uten lærer foreslås ikke videreført.

*Etter gjeldende regler beregnes tilskuddet på grunnlag av gjennomsnittlig timetall for de tre siste årene. Det foreslås å endre dette til gjennomsnittet for de **to** siste årene. På grunn av at statistikken for det siste året ikke er ferdig når utbetalingen av tilskuddet begynner, vil tilskuddsgrunnlaget i praksis være kurstimer i år t-2 og t-3. 6*

BSF kommentar:

Høres greit ut, men skal tildelingen for 2010 foregå etter ny ordning blir det umulig å beregne tilskuddet for 2010, før vi får beløpet tildelt.

For tilretteleggingstilskuddet som er synonymt med tidligere § 24 ser det ut som en skjerping da det skal dokumenteres med materiale at det er behov for særskilt tilrettelegging. Det skal fra nå av ikke være noen forskjell på timer med og uten lærer, alle timene skal telle likt for tilskudd. Det er fordelaktig for BSF.

§ 10 Rapportering av og kontroll med statstilskudd

Studieforbundene har ansvar for å rapportere korrekt antall kurstimer og deltagere. Det er en forutsetning at samlinger som arrangeres ved elektronisk kommunikasjon, har samme omfang som tilsvarende antall kurstimer i fysiske samlinger. Tid til selvstudium skal ikke inngå i innrapportert timetall. Grunnlaget for rapporteringen skal dokumenteres.

Rapport om kursvirksomheten skal innen 1. mars hvert år sendes til departementet.

Opplæring som et studieforbund eller en medlemsorganisasjon gjennomfører på oppdrag fra andre offentlige eller private virksomheter, skal ikke innrapporteres etter denne forskrift.

Innrapporterte studietiltak skal dokumenteres med fremmøtelister som viser møtedatoer og deltagernes navn, fødselsår og bostedsadresse. Fremmøtelisten skal være underskrevet av kursleder eller lærer. Dokumentasjonen skal oppbevares i minst 10 år.

Studieforbundene har ansvar for at sine respektive organisasjonsledd og medlemsorganisasjoner har tilfredsstillende system for intern kontroll, og for at offentlig tilskudd brukes i samsvar med lov, forskrifter og forutsetninger i tilskuddsbrev. Dokumentasjon på rutiner for intern kontroll skal foreligge.

Resultatregnskap, balanse, årsberetning og revisors beretning skal sendes til departementet innen 1. juni hvert år.

Offentlige tilskudd skal i regnskapet spesifiseres på egne poster eller i note til regnskapet.

Revisjon i studieforbund, medlemsorganisasjoner og regionale ledd skal utføres av statsautorisert eller registrert revisor. Revisor skal i tillegg til regnskapsrevisjonen avgi særskilt attestasjon om beregningsgrunnlaget for tilskudd, herunder kontrollere om kurs og deltagere er dokumentert i henhold til bestemmelsene i denne forskriften. Revisor skal i attestasjonen bekrefte at han er kjent med vilkårene for tilskudd.

Studieforbundene plikter å gjøre revisor kjent med denne forskriften.

MERKNAD: Bestemmelsen åpner for at samlinger arrangert ved elektronisk kommunikasjon kan utløse tilskudd. Det er omfanget av organisert læring som skal ligge til grunn for tilskuddet, ikke deltagerens tidsbruk til læringsaktiviteter. En time innrapportert samling ved elektronisk kommunikasjon må derfor inneholde organisert læring av et omfang som tilsvarer en time organisert læring i fysiske samlinger.

Departementet legger opp til at rutinen om at rapport om studievirksomheten sendes til Statistisk Sentralbyrå og Vox, skal fortsette.

Rapportering i henhold til forskriften er en forutsetning for tilskudd. Dersom et studieforbund ikke oppfyller rapporteringsplikten, skal utbetaling av tilskudd stilles i bero. Om ytterligere retningslinjer for regnskapsføring vises til bestemmelser i regnskapsloven og I årsberetningen skal studieforbundene blant annet rapportere om forhold knyttet til oppfyllelsen av de overordnede målene fastsatt i voksenopplæringsloven § 4. bokføringsloven.

BSF kommentar:

Årsmeldinga skal rapportere hvordan studieforbundet har arbeidet for å oppfylle de overordnede målene i Voksenopplæringsloven.

Det er skjerping, da vi først må se hvilke mål vi skal arbeide etter, og deretter redegjøre for hvordan det er gjort.

§ 11 Gratis bruk av offentlige undervisningslokaler

Når det avholdes kurs med tilskudd etter kapittel 2 i forskriften, skal arrangøren ikke belastes utgifter vedrørende lokaler, lys, varme, renhold, tilsyn og bruk av utstyr i lokalene. Første punktum gjelder kurs som avholdes på hverdager i undervisningsåret, undervisningsferier unntatt, og ikke varer lenger enn til kl. 21.00. For utlån ut over dette må det treffes særskilt avtale med lokaleier.

Lokaleier kan fastsette utfyllende regler for utlån av offentlige undervisningslokaler og -utstyr. Reglene må ikke diskriminere mellom kursarrangører, men bør kunne gi muligheter for prioritering av tiltak og grupper ut fra voksenopplæringslovens formål.

Det bør utarbeides en samlet utlånsplan for bruk av undervisningslokalene på grunnlag av utlysning, søknader og et avtalt låneforhold med den enkelte kursarrangør.

Etter bruk skal lokaler og utstyr være i samme stand som ved overtakelsen.

Ved utlån av spesialrom/skoleverksteder må det avtales hensiktsmessige kontrollordninger.

Kursarrangør er økonomisk ansvarlig for skader som måtte oppstå vedrørende utstyr og materiell.

Kursarrangøren skal sørge for at kursdeltagerne blir kjent med gjeldende bestemmelser for bruk av lokaler og utstyr.

MERKNAD: Reglene om gratis bruk av undervisningslokaler bygger på prinsippet om samordnet ressursbruk, noe som innebærer at det offentliges investeringer innenfor undervisningssektoren skal komme studieforbundene til gode ved avholdelse av kurs som med tilskudd etter kapittel 2 i forskriften. Departementet vil presisere at retten til gratis bruk av undervisningslokaler først inntreffer når lokaleiers/utdanningsinstitusjonens bruk til egen undervisningsvirksomhet er oppfylt.

§ 12 Dokumentasjon på gjennomført opplæring

Studieforbundet skal gi kursdeltagere en dokumentasjon på gjennomført kurs/opplæringstiltak.

Dokumentasjonen skal minst inneholde studieforbundets navn, kursdeltagerens navn, innhold og omfang av kurset og læringsmålene i kursets studieplan.

MERKNAD: Bestemmelsen fastsetter at studieforbundet skal gi kursdeltagere dokumentasjon på gjennomført kurs/opplæringstiltak. Dokumentasjonen skal gi saklig og relevant informasjon om gjennomført opplæring til bruk overfor eksterne mottagere, og vil blant annet kunne være viktig i tilknytning til realkompetansevurderinger.

BSF kommentar:

Den er betydelig bedre og klarere enn i gamle lov og forskrift.

Jeg kommenterer ikke nettskolene, men ser at det gir oss en god mulighet til å beholde N&N og søke om utviklingsmidler til egne organisasjoner, i samarbeid med andre. Og til å ta på oss oppdrag for andre.

Kapittel 3. Nettskoler

§ 13 Kriterier for statstilskudd til nettskoler

Statstilskuddet skal bidra til at godkjente nettskoler kan utvikle og utvide mulighetene for fleksibel, livslang læring.

Ved behandling av søknader om tilskudd skal departementet blant annet legge vekt på

a) hvordan prosjektet bidrar til å oppfylle de overordnede målene for nettskoler nevnt i voksenopplæringsloven § 13

b) omfanget av opplæringsaktivitet ved den nettskolen som søker tilskudd

c) i hvilken grad prosjektet det søkes tilskudd til, kan ha verdi for andre nettskoler

MERKNAD: Bestemmelsen angir de kriterier departementet skal legge vekt på ved behandling av søknader om tilskudd til nettskoler. Nettskoler godkjent etter voksenopplæringsloven § 13 er søknadsberettigede. Det kan også gis tilskudd til prosjektsamarbeid mellom godkjente nettskoler, herunder prosjekter i samarbeid med Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF).

§ 14 Behandling av søknader om tilskudd

Departementet skal hvert år kunngjøre en søknadsfrist overfor godkjente nettskoler. Det skal i tilskuddsbrev settes en frist for gjennomføring av prosjekt som det gis tilskudd til.

MERKNAD: Bestemmelsen har regler om behandling av søknader om tilskudd til nettskoler.

§ 15 Rapportering av og kontroll med statstilskudd

Nettskoler som har fått tilskudd til utviklingsprosjekter etter § 14 i denne forskriften, skal i tillegg gi de rapporter som departementet fastsetter i tilskuddsbrev. Fellesorgan for nettskoler skal hvert år gi en samlet rapport om resultater av tilskuddsordningen. Godkjente nettskoler skal i tillegg uavhengig av mottatt tilskudd, rapportere om samlet opplæringsaktivitet.

Godkjente nettskoler og fellesorgan for disse skal ha tilfredsstillende system for internkontroll.

Dokumentasjon på rutiner for internkontroll skal foreligge.

Resultatregnskap, balanse, årsberetning og revisors beretning skal sendes departementet innen 1. juni hvert år. Offentlige tilskudd skal i regnskapet spesifiseres på egne poster eller i note til regnskapet.

Revisjon i nettskoler skal utføres av statsautorisert eller registrert revisor.

Nettskolene plikter å gjøre revisor kjent med denne forskriften.

MERKNAD: I første ledd siste punktum settes det krav om at nettskolene skal rapportere om samlet opplæringsaktivitet. Rapportering om opplæringsaktiviteten vil være relevant for statistikkformål.

Fellesorgan for nettskoler er Norsk forbund for fjernundervisning og fleksibel utdanning (NFF). I samlingsrapporten skal resultatene vurderes i forhold til de overordnede målene for tilskuddsordningen, jf. voksenopplæringsloven § 13 tredje ledd.

Kapittel 4. Avsluttende bestemmelser

§ 16 Overgangsbestemmelser for studieforbund

Studieforbund som er godkjent etter lov 28. mai 1976 nr. 35 om voksenopplæring (voksenopplæringsloven), beholder sin godkjenning etter denne loven til og med 31. desember 2012.

MERKNAD: Det følger av bestemmelsen at studieforbund som er godkjent etter voksenopplæringsloven av 1976 beholder sin godkjenning til og med 31. desember 2012. Det vises til voksenopplæringsloven § 27 første ledd. Studieforbundene må innen denne dato ha søkt og fått godkjenning etter § 5 i ny voksenopplæringslov. Hvis ikke bortfaller godkjenningen og statstilskuddet fra 1. januar 2013.

Det følger av § 27 i loven at departementet etter søknad kan gi særskilt tilskudd til sammenslåing av studieforbund.

Departementet ber om høringsinstansens syn på om det er behov for ytterligere overgangsordninger knyttet til statstilskuddet, og vil bakgrunn av høringsrunden vurdere om slike bør inntas i forskriften.

§ 17 Overgangsbestemmelser om tilskudd til andre organisasjoner enn studieforbund

Organisasjoner som i 2009 har fått tilskudd i henhold til forskrift gitt i medhold av § 24 i voksenopplæringsloven av 1976, kan i 2010, 2011 og 2012 få tilskudd til opplæring for grupper som trenger særlig tilrettelegging.

MERKNAD: Bestemmelsen fastsetter en treårig overgangsordning for organisasjoner som i 2009 har fått tilskudd etter forskrift gitt i medhold av § 24 i voksenopplæringsloven av 1976.

§ 18 Overgangsbestemmelser for nettskoler

I 2010 fordeles statstilskuddet til nettskoler på grunnlag av innrapportert opplæringsaktivitet i henhold til bestemmelser fastsatt i medhold av voksenopplæringsloven av 1976. I 2011 fordeles halvparten av tilskuddet på grunnlag av innrapportert opplæringsaktivitet og halvparten etter bestemmelsene i §§ 13 og 14 i forskriften.

Departementet fastsetter i tilskuddsbrev krav til rapportering og dokumentasjon knyttet til aktivitetsbasert tilskudd.

MERKNAD: Bestemmelsen fastsetter overgangsregler for nettskoler.

§ 19 Ikrafttredelse og opphevelse av øvrige forskrifter

Forskriften trer i kraft 1. januar 2010.

Fra samme tidspunkt som følger av første ledd oppheves

- a) forskrift 7. november 1980 nr. 2061 om delegering av fullmakt til Utdannings- og forskningsdepartementet etter lov om voksenopplæring,
- b) forskrift 15. november 1974 nr. 9069 om kombinert undervisning i husstellfag,
- c) forskrift 6. mai 1975 nr. 9068 om kombinert undervisning i husstellfag – retningslinjer for avgangsprøver,
- d) forskrift 6. oktober 1976 nr. 4918 om kombinert undervisning i husstellfag – husmorvikaropplæring som voksenopplæringstiltak,
- e) forskrift 24. august 1981 nr. 4942 til lov om voksenopplæring,
- f) forskrift 10. september 1977 nr. 1 om voksenopplæring,
- g) forskrift 28. februar 1992 nr. 342 om voksenopplæring,
- h) forskrift 25. november 1992 nr. 1125 om voksenopplæring (fjernundervisning) og
- i) forskrift 20. desember 1996 nr. 1335 til lov om voksenopplæring vedrørende tilskudd, regnskap, revisjon og kontroll. 10.

MERKNAD: Bestemmelsens første ledd fastsetter at forskriften trer i kraft 1. januar 2010. Det vises for øvrig til overgangsbestemmelsene i §§ 16, 17 og 18.

Bestemmelsens annet ledd fastsetter at de ni gjeldende forskriftene til voksenopplæringsloven av 1976 oppheves fra samme tidspunkt som ny forskrift trer i kraft.

Oslo 9. september

Sonja Jacobsen